

Výbor pro výchovu a vzdělávání ZHMP

zápis z jednání ze dne 1. 10. 2020

Jednání Výboru pro výchovu a vzdělávání ZHMP (dále jen „Výbor“) se uskutečnilo jako neveřejné od 13.00 hod. v zasedací místnosti Nová Rada budovy Nové radnice MHMP. Jednání řídila předsedkyně Výboru Ing. Mariana Čapková.

Přítomní členové Výboru:

Ing. Mariana Čapková
Mgr. Jan Čížinský
Ing. Pavel Hájek
Mgr. Karel Hanzlík
Mgr. Jiří Koubek
Bc. Michaela Krausová
PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, Ph.D.
Ing. Ivan Pilný
RNDr. Marcela Plesníková
Mgr. Jiří Růžička

Omluveni:

Mgr. Jakub Stárek

Hosté:

PhDr. Mgr. Vít Šimral, Ph.D. et Ph.D., radní hl. m. Prahy pro oblast školství, sportu, vědy a podpory podnikání
Mgr. Lenka Němcová, ředitelka odboru školství, mládeže a sportu (SML) MHMP
Ing. Alice Mezková, zástupkyně ředitele MHMP pro sekci služeb občanům
Mgr. Miloslav Janeček, ředitel Střední odborné školy Jarov
PhDr. Tereza Trčková, školní psycholožka SOŠ Jarov

Tajemnice:

Mgr. Radana Mrázková

Program:

1. Zahájení, schválení programu a volba ověřovatele zápisu, schválení zápisu z minulého jednání
2. Souhrnná informace o tiscích schválených Radou HMP na jejím 30. - 32. jednání
3. Tisky, které budou předloženy k projednání na zasedání ZHMP: Z - 8552 (změna ZL SPŠ Pod Táborem); R - 37659 (změna ZL Gymnázium Nad Kavalírkou).
4. Inkluze v praxi střední školy – Mgr. Miloslav Janeček, ředitel Střední odborné školy Jarov, PhDr. Tereza Trčková, školní psycholožka SOŠ Jarov
5. Různé
6. Diskuze a závěr

1. Zahájení, schválení programu a volba ověřovatele zápisu

Jednání zahájila úvodním slovem předsedkyně Výboru Ing. Mariana Čapková ve 13.05 hodin a sdělila, že se z jednání Výboru omlouvá Mgr. Jakub Stárek.

Přítomno bylo 8 členů Výboru. Výbor byl usnášeníschopný.

Předsedkyně Výboru předložila program ke schválení. Vzhledem k tomu, že k navrženému programu nebyly vzneseny žádné připomínky, požádala Ing. Mariana Čapková o hlasování ke schválení programu jednání.

*Hlasování: pro – proti – zdržel se
8 – 0 – 0*

Program jednání byl schválen.

Ověřovatelem zápisu z jednání byl navržen Mgr. Jiří Koubek.

*Hlasování: pro – proti – zdržel se
8 – 0 – 0*

Návrh byl schválen.

Výboru byl předložen ke schválení zápis z minulého jednání. K zápisu nebyly vzneseny žádné připomínky.

*Hlasování: pro – proti – zdržel se
8 – 0 – 0*

Zápis z minulého jednání Výboru byl schválen.

2. Souhrnná informace o tiscích schválených Radou HMP na jejím 30. - 32. jednání

Předsedkyně Výboru Ing. Mariana Čapková otevřela rozpravu k předložené souhrnné informaci o materiálech projednávaných na 30. - 32. jednání Rady HMP. Do rozpravy se nikdo z členů nepřihlásil.

Výbor vzal předloženou souhrnnou informaci o tiscích projednaných na 30. - 32. jednání RHMP na vědomí.

3. Tisky, které budou předloženy k projednání na zasedání ZHMP: Z - 8552 (změna ZL SPŠ Pod Tábořem); R - 37659 (změna ZL Gymnázium Nad Kavalírkou)

K bodu nebyly vzneseny žádné dotazy ani připomínky. Ing. Čapková proto navrhla usnesení.

Usnesení:

Výbor souhlasí s předloženými tisky a navrhuje ZHMP projednat je a schválit v předloženém znění.

Hlasování: pro – proti – zdržel se

8 – 0 – 0

Návrh byl schválen.

Ve 13.15 hod. se na jednání dostavil Mgr. Jan Čížinský

Přítomno 9 členů Výboru

4. Inkluze v praxi střední školy – Mgr. Miloslav Janeček, ředitel Střední odborné školy Jarov, PhDr. Tereza Trčková, školní psycholožka SOŠ Jarov

Ředitel Mgr. Miloslav Janeček v úvodu svého vystoupení stručně představil Střední odbornou školu Jarov, která patří mezi největší střední školy v Praze a nabízí jak tříleté učební obory, tak obory maturitní. Aktuální počet žáků SOŠ k 30. 9. 2020 je 1316. Z toho zhruba 800 žáků je na učebních oborech a zbývajících cca 500 žáků studuje obory maturitní. Škola má studijní obory: stavebnictví, dřevařství, zahradnictví a jeden obor ekonomický – maturitní obor management ve sportu. Z 800 žáků na učebních oborech je zhruba 600 na klasických H oborech a zbývajících 200 žáků je na E oborech, což jsou obory, které jsou primárně určeny pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pokud jde o inkluzi, v současné době má škola v oborech určených pro žáky s běžnými vzdělávacími potřebami – klasické učební obory a maturitní obory – integrováno kolem 250 žáků. Na E oborech je pak s různým stupněm různého postižení zařazeno zhruba 170 žáků. V tomto případě se však nedá mluvit přímo o inkluzi, protože tyto obory jsou určeny právě pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Asistentů pedagoga na škole aktuálně působí deset pro patnáct žáků. Mgr. Janeček k tomu dodal, že podle jeho názoru inkluze rozhodně má smysl, ale pochopitelně vždy je co zlepšovat. Rozhodně by bylo do budoucna užitečné jak pro školy, tak pro začleňované žáky, aby se inkluze ještě dále rozvíjela tak, že by tito žáci byli zařazeni do většinových kolektivů v rámci běžných výukových předmětů, které zvládnou. Ale u odborných předmětů by si zvláště někteří inkludovaní žáci zasloužili, aby mohli být vzdělávání odděleně od hlavní skupiny, protože když toto vzdělávání probíhá společně, tak to přináší komplikace jak pro většinovou část třídy, tak také pro integrované žáky. Je to pro ně složitá situace, protože často nestíhají své spolužáky a prožívají neúspěchy a vše co je s tím spojené. Toto dělení by však bylo ekonomicky velmi náročné, takže to v současnosti není příliš reálné. Nyní podobné situace, které u žáků integrovaných v učebních oborech v rámci odborného výcviku občas nastanou, pomáhají řešit asistenti pedagoga, jejichž úroveň se stále zvyšuje. Díky tomu se škole daří tyto problémy dobře zvládat. Zdůraznil také, že zvláště pro větší školy typu Jarova, je nesmírně důležité, aby měly odborné pracovníky, kteří se této problematice věnují. SOU Jarov má na škole poradenské pracoviště, kde jsou dva psychologové, dva speciální pedagogové a působí tam také tři výchovní poradci, kteří na škole pracují. Bez odborníků, působících na tomto poradenském pracovišti, by podle jeho slov škola nebyla schopna inkluzi takto zvládat.

PhDr. Tereza Trčková, školní psycholožka SOŠ Jarov, k informacím ředitele doplnila, že škola má s asistenty pedagoga bohatou zkušenost. Nejdříve byli pouze u zahradnických oborů, ale již čtvrtým rokem jsou i u stavebních oborů a učitelé jsou velmi rádi, že tam mají kvalifikované lidi, kteří pomáhají ve třídě. Asistenti jsou převážně u žáků s poruchou autistického spektra, ale i u středně těžké retardace, nebo u žáků s kombinovanými vadami. Řekla také, že by byla velmi ráda, kdyby systém dokázal přidělovat asistenty do třídy – ne k jednotlivým žákům, jako je to nyní. Asistenti někdy pomáhají i s doprovodem žáků domů, pomáhají jim s obědem, ve chvíli,

kdy mají volné hodiny tak svoje žáky doučují a potom denně komunikují s rodiči, aby předali úkoly a zajistili další podmínky pro vzdělávání.

Mgr. Janeček k činnosti asistentů doplnil, že nyní, kdy škola přechází na distanční vzdělávání, je již s rodiči jednotlivých žáků předjednáno, že pro ně budou asistenti pracovat i v rámci distanční výuky a bude to probíhat tak, že v naprosté většině případů budou dojíždět do domovů těchto žáků a budou tam s nimi pracovat, aby jim pomáhali s distanční výukou přímo u nich doma. Je zřejmé, že leckdy pedagogické působení těchto asistentů přechází do působení sociálního a je těžké hledat hranici mezi pedagogickou částí a sociální částí. Podle jeho názoru je ale pro dobro těchto žáků a rodin lepší tyto hranice nehledat.

Ing. Ivan Pilný k tomu konstatoval, že má s původním konceptem inkluze problémy již od jeho vzniku. Zejména proto, že mu nepřipadá vhodné směřovat sociální a vzdělávací oblast, protože to naráží na dva zásadní problémy. První jsou finance, jelikož celý tento koncept byl navržen tak, že v zásadě nebyl ufinancovatelný, a druhý problém je kvalita asistentů pedagoga. Je samozřejmě možné v týdenním kurzu někoho vytrénovat na to, aby naučil děti určitou základní orientaci v životě, ale je otázkou, do jaké míry je pak tento člověk schopen kvalifikovaně pedagogicky působit. Těchto lidí prostě není dost a rozhodně je není možné vychovávat v nějakých týdenních kurzech. Takže bylo by asi dobře, kdyby při úvahách, jak se má tento koncept modifikovat, byly tyto věci brány v úvahu. To znamená, že by bylo třeba rozdělit sociální a vzdělávací problémy. Je pochopitelné, že rodiny, které chtějí své děti vzdělávat v rámci inkluze, to mají velice těžké a musí tomu věnovat spoustu úsilí a peněz, takže je potřeba jim nějakým způsobem pomoci. Ale to je problém sociální, nikoliv vzdělávací. Takže by se to mělo nějakým způsobem oddělit. Když se to smíchá dohromady, tak se naráží na to, co už zmínil pan ředitel. Že dvě skupiny dětí, z nichž jedna má speciální vzdělávací potřeby a druhá ne, mají problémy nejen v kvalitě výuky, ale i problémy sociální. Pokud se tedy tato koncepce nějakým způsobem mění, tak by to mělo být uděláno velmi uvážlivě a všechny tyto věci, o kterých se tady zmínil, by měly být vzaty v úvahu. Jinak se to prostě nepovede a bude to soubor lidí, kteří emocionálně hájí inkluzi, a lidí, kteří říkají to, co říká on, tedy kde se na to vezmou peníze a kde se na to vezmou lidé, kteří jsou schopni toto dělat.

Mgr. Karel Hanzlík se Mgr. Janečka dotázal, zda se jejich SOU potýká se současným trendem snižujícím se zájmu o odborné školství – o učňovské obory. Pokud tomu tak není, vzhledem k atraktivním podmínkám studia, které SOU na Jarově nabízí, není toto určitá cesta, jak se pokusit získat k takovému studiu děti, které na studium středních škol nemají, přesto se na ně dostanou (podmínky přijetí jsou dnes velmi snadné), a to pak generuje problémy na trhu práce a nedostatek lidí v určitých oborech?

Podle Mgr. Janečka nemají školy jejich typu s naplněností problém, pokud jsou úspěšné a dobré a nabízejí skutečně atraktivní náplň. SOU Jarov velice úzce a intenzivně spolupracuje s řadou firem a řemeslných cechů – mnohé z nich – obkladači, kominíci – také sídlí v jejich škole. Tyto organizace jsou pro školu velmi důležité, protože jsou v nich odborníci, kteří mají zájem o řemeslo a zároveň mají zájem o výchovu nastupujících – nových řemeslníků. Tyto cechy pomáhají s výchovou, pomáhají navazovat kontakty s firmami, pomáhají shánět schopné odborníky i pro výuku. Škola má také rozvinutou zahraniční spolupráci - zahradníci jezdí do Holandska, stavaři do Španělska, do Německa, do Finska... Využívají i program Erasmus, v rámci kterého do zahraničí jezdí nejen maturanti, ale také žáci z učebních oborů a dokonce i žáci z E oborů, tedy žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Takže ani v současné době, kdy učební obory nejsou příliš populární, nemají se zájmem o studium na jejich škole problémy. Podle něj je to dáno i tím, že veřejnost už dnes velice dobře ví, a rodiče to vidí všude okolo sebe, že dobří řemeslníci jsou maximálně úspěšní, uplatní se, užijí se, veřejnost si jich váží a uznává je. Takže řemesla na učňovských školách rozhodně už nejsou žádnou popelkou.

PhDr. Trčková k tomu doplnila, že výhodou jejich školy je, že vzhledem k její velikosti mají velkou propustnost mezi obory. Když tedy nastoupí žák na obor instalatér a zjistí se, že jeho

jemná motorika není na to, aby tak precizně pracoval, umí pro něj najít jiný stavební obor a přesunout ho v rámci školy. Nebo když se přihlásí na maturitní obor zahradník a zjistí se, že jeho vzdělávací potřeby nejsou na to, aby absolvoval maturitní obor, přesunou ho na H případně E obor. Na škole často využívají kariérové poradenství.

Mgr. Janeček k tomu doplnil, že škola má v současné době cca 250 dětí na individuálním odborném výcviku, tedy že jsou v rámci odborného výcviku učni přiřazeni do firem nebo k jednotlivým řemeslníkům, kteří působí jako OSVČ. O tyto žáky je z jejich strany velký zájem, protože jsou těmto řemeslníkům výraznými pomocníky. Škola má vyčleněny tři mistry, kteří se věnují jenom těmto individuálně zařazeným žákům a kontrolují, že ve firmách neslouží jenom jako montéři, zametači, uklízeči nebo nosiči těžkých břemen, ale že se opravdu věnují odbornému výcviku.

Ing. Pilný se k tomu dotázal, jak je to s učiteli a s mistry, co dělají pro to, aby si je udrželi?

Mgr. Janeček odpověděl, že dnes už situace není tak špatná, jako ještě před časem. Řekl, že to sice není tak ideální, že by si mohli vybírat z velkých zástupů pedagogů nebo učitelů odborného výcviku, ale už to není tak katastrofální, jako to bylo třeba před 10 lety. Dnes, když vypíší výběrové řízení, tak se na pozice mistrů přihlásí mladí, ale i starší řemeslníci. Mají tam řadu mistrů, kteří dělali celý život své řemeslo, měli svou firmu a dostali se do let, kdy ji předali dětem a „na stará kolena“ šli učit. Jsou to lidé, kteří mají obrovské zkušenosti a znalosti a protože to většinou s mladými umí, tak jsou pro školu nesmírně cenní. Zároveň jsou rádi také za mladé mistry, kteří se jim hlásí.

Předsedkyně Ing. Čapková poděkovala oběma hostům za příspěvky a přikročila k dalšímu bodu.

5. Různé

Předsedkyně Výboru informovala přítomné, že všem členům bude rozeslána tabulka, ve které jsou uvedeny školy zřizované hl. m. Prahou, v jejichž školských radách končí v únoru příštího roku mandáty zástupcům zvoleným za zřizovatele a do nichž je třeba nominovat nové členy. Termín zaslání kandidátů jednotlivých klubů je do 20. 11. 2020. Zástupci pak budou vybráni na prosincovém jednání Výboru.

Poté Ing. Čapková přikročila k tématu Aktuální dění ve školství a současná opatření a předala slovo ředitelce odboru SML Mgr. Lence Němcové.

Mgr. Němcová sdělila, že Krajská hygienická stanice hl. m. Prahy vydala právě ten den nařízení č. 15, ve kterém se upřesňuje, jak to bude se školami od 5. 10. 2020. Řekla, že základní školy zůstávají v provozu – resp. školy, kde se plní povinná školní docházka, a proto zůstávají v provozu i nižší stupně osmiletých gymnázií. Střední školy přecházejí na distanční výuku s výjimkou praktického vyučování a praktické přípravy. Do výjimky byly zařazeny kromě škol zřízených ministerstvem spravedlnosti a pro ústavní a nařízenou výchovu také praktické školy jednoleté a dvouleté. Byť jsou to školy střední, tak tyto školy slouží pro děti s velice složitými kombinovanými vadami a hlavně mentálním postižením, takže je to i sociální služba. Tímto nařízením se rovněž pro prezenční výuku – osobní přítomnost žáků – zavírají i ZUŠ a střediska volného času – DDM a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. A to včetně státních jazykových zkoušek.

Ing. Ivan Pilný k tomuto nařízení poznamenal, že to, že distanční vzdělávání bude nutno nějakým způsobem zapojit do normálního modelu vzdělávání, je zřejmě již od jara. Na minulém jednání Výboru se hovořilo o tom, že MŠMT dalo 1,3 mld. na podporu vybavení základních škol. Chtěl by se proto zeptat - i přes to, že HMP není zřizovatelem ZŠ, jakým způsobem by se dala snížit jejich finanční zátěž – co všechno si za to školy mohou pořídit. Na jaře byla taková

situace, že řada velkých firem (Google, Siscom, Microsoft) poskytovala zadarmo nebo velmi levně jak komunikační platformy, tak výukové prostředky. Nyní je ale situace jiná, a pokud je mu známo, tak žádné takové jednání, ke kterému Výbor vyzýval, neproběhlo. Dotázal se také, zda jako zřizovatel středních škol, které jsou nyní omezeny na distanční výuku, má hlavní město nějakou představu, jestli jsou tyto školy dostatečně vybaveny a zda pro ně může město něco udělat, aby jim distanční vzdělávání usnadnilo.

Radní PhDr. Vít Šimral k tomu sdělil, že bude jednat s ředitelem z Microsoftu mimo jiné o možnosti snižovat finanční nároky na licence, které školám poskytují v rámci balíčků. Zároveň již proběhlo jednání k datovým balíčků s Vodafone. O dalších možnostech a způsobech pomoci se ještě bude jednat.

Ing. Pilný k tomu dodal, že vzhledem k tomu, že u středních škol je možné vyjednat v tomto ohledu centrální řešení, které by potom tyto školy jenom nějakým způsobem aplikovaly, tak by byl rád, kdyby se využilo všech možností a shromáždily se požadavky škol a potom se vedla centrální jednání o tom, aby tyto nároky byly nějakým způsobem uspokojeny.

Radní PhDr. Šimral k tomu řekl, že toto jde u určitého limitovaného počtu škol, protože se ukazuje, že jejich nároky jsou velmi individuální. Například průmyslové školy mají audiovizuální nebo strojní obory, kde potřebují náročné nástroje a oni už si proto s dodavatelem domlouvají konkrétní požadavky za nějaké ceny. Město jako zřizovatel je schopno shromáždit např. požadavky gymnázií, může zjistit, zda se finančně vyplatí dohoda nějaké větší rámcové smlouvy, nebo zda jsou lepší jejich smlouvy, které mají dlouhodobě s dodavatelem a mají to lépe řešeno individuálně a tento model se jim osvědčuje. Nabídka města školám zůstala stejná jako na jaře – Praha přispívá 12 tisíci korunami na nákup jednoho laptopu nebo jiného komunikačního nástroje, který bude použit na distanční výuku. V rámci dohodovacího řízení se poté ještě město poskytuje další finanční prostředky, které jsou individualizované a jsou schvalovány průběžně.

*Ve 13.50 hod. se na jednání dostavil Mgr. Jiří Růžička
Přítomno 10 členů Výboru*

Mgr Němcová k diskusi doplnila, že pokud jde o školy zřizované HMP, jsou na tom dobře, protože jejich vybavování technikou se děje průběžně, není to záležitost posledního půl roku. V posledních zhruba pěti letech školy IT vybavení velmi razantně obměnily.

Mgr. Jan Čížinský poté uvedl, že má do bodu Různé další podnět. Připomněl, že se již Výbor vyjadřoval k návrhu Ministerstva práce a sociálních věcí ohledně dětských skupin. Řekl, že ale dává na zvážení, jestli k tomu nepřijmout nějaké stanovisko, protože záměr ministerstva velmi ohrožuje kapacity mateřských škol a dětských skupin v Praze. Požádal, aby si radní toto téma vzal za své a zkontaktoval největší města – Brno, Ostravu i další, která asi mají stejný problém, a domluvil se s nimi na společném postupu. Protože pokud by to prošlo ve znění, jak je navrhováno, znamená to, že dětské skupiny prakticky skončí.

Radní PhDr. Šimral k tomu uvedl, že tento problém se skutečně nejvíc týká Prahy. Je to vidět i v tom, že dětské skupiny má hlavní město financované z vlastního operačního programu. Ale může v rámci Asociace krajů zkusit oslovit radní ostatních velkých měst – Ostravy, Brna, Plzně, protože se jich to týká také, byť ne v takové míře. Existuje i pracovní skupina, která má své zástupce v poslanecké sněmovně.

Názor Mgr. Čížinského podpořil Mgr. Hanzlík. Také Ing. Pilný řekl, že jej podporuje, protože toto je něco, co se osvědčilo a reagovat na populační výkyvy nebo nějaké jiné vlivy tím, že se zásadně změní strategie, je nesmysl. Navrhl, že by Výbor měl k tomuto dát své vyjádření.

Mgr. Němcová k tomu doplnila, že Praha má opravdu nesrovnatelně více dětských skupin, než všechny jiné kraje dohromady, a Mgr. Čížinský má pravdu v tom, že by to mohlo v některých

částech Prahy zproblematizovat zápisy do mateřských škol, protože už nyní v některých městských částech (například v Praze 10) tříleté děti běžně do mateřských škol nedostávají. A určitě není cílem, aby se tento stav rozšiřoval do dalších městských částí.

Mgr. Růžička k tomu poznamenal, že především okrajové části Prahy jsou na tom všechny stejně. Na Praze 6 se tímto zabývají každý rok a nebýt dětských skupin, tak je to neřešitelná situace. Proto by Výbor měl návrh Mgr. Čížinského podpořit.

Předsedkyně Ing. Čápková na základě vyjádření členů Výboru navrhla k bodu rušení dětských skupin usnesení a jménem členů Výboru požádala radního PhDr. Šimrala o kontaktování všech větších celků, které by při řešení tohoto tématu mohly hlavní město podpořit.

Usnesení:

"Výbor pro výchovu a vzdělávání ZHMP nesouhlasí s novelou zákona o dětských skupinách (zákon č. 247/2014 Sb. o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění novely zákona č. 127/2015 Sb.), kterou schválila vláda 20. 7. 2020. Novelou se zruší dětské skupiny a místo nich by měly fungovat jesle, které však pracují v jiném režimu, s jiným personálním zajištěním a jejich vybudování podle daných předpisů je v Praze zcela iluzorní. A i kdyby bylo možné, jednalo by se o plýtvání veřejnými i soukromými financemi. Jsme si jisti, že rušení velice dobře fungujících dětských skupin představuje krok špatným směrem a ohrozí umístování tříletých dětí do školských zařízení a především zaměstnanost matek dětí žijících v Praze, ve středních Čechách a po celé zemi."

Hlasování: pro – proti – zdržel se
10 – 0 – 0

6. Diskuze a závěr

Do diskuze se již nepřihlásil žádný člen Výboru.

Předsedkyně Výboru Ing. Mariana Čápková na závěr poděkovala všem přítomným za účast a ukončila jednání ve 14.15 hod.

.....
Ing. Mariana Čápková, předsedkyně Výboru pro výchovu a vzdělávání ZHMP

.....
Mgr. Jiří Koubek, ověřovatel zápisu

Zapsala: Mgr. Radana Mrázková, tajemnice Výboru pro výchovu a vzdělávání ZHMP